

SAŽETAK ODLUKE O NEDOPUŠTENOSTI

TERHEȘ PROTIV RUMUNJSKE ODLUKA OD 13. TRAVNJA 2021. ZAHTJEV BR. 49933/20

Stupanj intenziteta ograničenja slobode kretanja podnositelja zahtjeva nije bio takav da bi se opća zabrana napuštanja doma za vrijeme pandemije mogla smatrati lišavanjem slobode

ČINJENICE

Podnositelj zahtjeva, rumunjski državljanin i član Europskog parlamenta, nalazio se u Rumunjskoj u trenutku kada je rumunjski predsjednik 16. ožujka 2020. zbog izbijanja pandemije uzrokovanje virusom SARS-CoV-2 donio Uredbu kojom je proglasio izvanredno stanje. Uredbom su uvedena određena ograničenja slobode kretanja građana, ali ne i prava na slobodu i sigurnost. Temeljem Uredbe je ministar unutarnjih poslova donio Vojnu uredbu kojom je zabranio izlazak iz domova između 22 sata do 6 sati ujutro. Vojna uredba sadržavala je i preporuku da se domovi ne napuštaju između 6 ujutro i 22 sata. Nekoliko dana kasnije ministar unutarnjih poslova je donio i Vojnu naredbu kojom je zabranio svako kretanje izvan vlastitog doma, osim u taksativno navedenim slučajevima i uz potvrdu kojom se dokazivao valjan razlog za napuštanje doma. Nepoštovanje ove zabrane kažnjavalo se novčanom kaznom. Izvanredno stanje prekinuto je 14. svibnja 2020. u ponoć. Smatrajući da ova mjera predstavlja „administrativni pritvor“, podnositelj zahtjeva je podnio tužbu temeljem članka 5. stavka 4 Konvencije Okružnom sudu u Bukureštu kojom je tražio da ga se hitno pusti na slobodu, da se utvrdi da ima pravo napustiti svoj dom bez obzira na razlog i bez podastiranja bilo kakvog dokumenta u kojem se navodi razlog napuštanja doma, kao i da se utvrdi da time ne riskira izricanje novčane kazne za kršenje zabrane napuštanja doma. Postupak pred Okružnim sudom bio je u tijeku za vrijeme trajanja postupka pred ESLJP-om. Protiv Uredbe predsjednika o proglašenju izvanrednog stanja i Uredbe o produljenju trajanja izvanrednog stanja, protiv rješenja kojim je rumunjski Parlament odobrio ove uredbe kao i protiv vojne naredbe, podnositelj zahtjeva je podnio žalbe tvrdeći da su ti propisi povrijedili njegovo pravo na slobodu i sigurnost. Njegove žalbe su odbijene.

Rumunjska je 17. ožujka 2020. obavijestila Vijeće Europe da namjerava derogirati neke svoje obaveze iz Konvencije te je nastavila redovno obavještavati Vijeće Europe o mjerama koje je poduzela i o razlozima radi kojih je to učinila sve do proglašenja prestanka izvanrednog stanja.

PRIGOVORI

Pozivajući se na članak 5. Konvencije, podnositelj je tvrdio da je mjera zabrane napuštanja doma predstavljala administrativno, izvansudsko i neindividualizirano lišenje slobode koje je

suprotno članku 5. stavku 1 (e) Konvencije, kao i da predmetna mjera nije imala jasnu i predvidljivu pravnu osnovu i da nije bila nužna u demokratskom društvu.

OCJENA ESLJP-a

ESLJP je prvo ispitaio je li mjera zabrane napuštanja doma koju su uvele rumunjske vlasti na cijelom državnom području predstavljala lišenje slobode u smislu članka 5. stavka 1 Konvencije. Načela temeljem kojih se utvrđuje razlika između lišenja slobode i ograničenja slobode kretanja sadržana su u predmetu *Austin protiv Ujedinjenje Kraljevine* [VV] i *De Tommaso protiv Italije*¹ [VV]. Prilikom utvrđivanja je li pojedinac „lišen slobode“ u smislu čl. 5. Konvencije, potrebno je prvo sagledati njegovu konkretnu situaciju te uzeti u obzir njegov/njezin spol, trajanje, učinke i način izvršenja predmetne mjere. U obzir treba uzeti i kontekst u kojem se mjera poduzima, budući da se u suvremenom društvu često javljaju situacije u kojima javnost može biti pozvana podnijeti ograničenja slobode kretanja u interesu općeg dobra (*De Tommaso protiv Italije*, § 59).

U ovom predmetu, ESLJP je prvo istaknuo da je podnositelj zahtjeva tvrdio da je mjera zabrane napuštanja doma predstavljala lišenje slobode, a ne ograničenje slobode kretanja te da niti nije isticao povredu prava na slobodu kretanja zajamčenu člankom 2. Protokola br. 4 uz Konvencije.

Ispitujući kontekst u kojem je dotična mjera donesna, ESLJP je naglasio da je donesena u vrijeme proglašenog izvanrednog stanja i iz zdravstvenih razloga. Temeljem rumunjskog prava iznvanredno stanje poseban je pravni režim koji u vrijeme neposredne i/ili trajne opasnosti dozvoljava poduzimanje niza mjera tijekom određenog vremena koje odstupaju od uspostavljenog ustavnog poretka i kojima se ograničava ostvarivanje određenih temeljnih prava i sloboda. Prema mišljenju ESLJP-a nema sumnje da pandemija COVID-19 može imati vrlo ozbiljne posljedice ne samo na zdravlje, već i na društvo, na ekonomiju, na funkcioniranje države i na život općenito, te da je stoga nastala situacija bila “izvanredna i nepredvidljiva”

ESLJP je nadalje primijetio da je osporavana mjera izrečena s ciljem izolacije i ograničavanja cijele populacije zbog zdravstvene situacije za koju su nadležna nacionalna tijela smatrala da je ozbiljna i hitna. To je jasno proizlazilo iz teksta preambule Uredbe br. 195/2020, u kojem je navedeno da je rumunjski predsjednik odlučio proglasiti izvanredno stanje nakon konzultacija s nadležnim tijelima, a zbog izuzetne i nepredvidive situacije uzrokovane pandemijom SARS - Koronavirus CoV-2.

Kako bi utvrdio je li mjera koju osporava podnositelj zahtjeva predstavljala lišenje slobode, ESLJP je u svjetu kriterija uspostavljenih u svojoj sudskoj praksi analizirao konkretnu situaciju podnositelja. Uzimajući u obzir da je osporavana mjera zabrane napuštanja doma trajala pedeset i dva dana, da podnositelj zahtjeva nije bio podložan pojedinačnoj preventivnoj mjeri, već je mjera bila opća, da je podnositelj zahtjeva morao ostatu u svom domu, ali ga je mogao napustiti iz takstativno navedenih razloga te da je tada mogao otići na različita mjesta, u doba dana kada

---

¹ Sažetak presude dostupan je na [hrvatskom jeziku](#)

je to bilo potrebno, ESLJP je zaključio da osporena mjera nije bila takvog intenziteta da bi predstavljala kućni pritvor.

Nadalje, ESLJP je uzeo u obzir i činjenicu da podnositelj zahtjeva nije na konkretan način objasnio kakve je posljedice ova mjera imala na njegovo stanje.

Slijedom navedenog, ESLJP je smatrao da ograničenje slobode kretanja podnositelja zahtjeva nije bio takvog intenziteta da bi se smatrao lišenjem slobode. Stoga članak 5. stavak 1 nije primjenjiv na ovaj predmet te je ESLJP odbacio zahtjev podnositelja kao nespojiv *ratione materiae* s odredbama Konvencije.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.